

Diaszpóra

VISSZHANG - LVII. évfolyam, 26. szám, 2013. június 28.

Egyszerű „disszidensként” kezdtem a pályafutásomat. A Kádár-rezim alatt így hívtak engem, illegálisan szöktem el az országból. A szocialista Magyarországot eláruló disszidens voltam, és azt első (és utolsó) budapesti munkahelyemen nyilvánosan ki is hirdették. Mindenkit figyelmeztettek, hogy ne merje követni példámat.

Jó néhány év múlva „idegenbe szakadt hazánkfia” lett belőlem. Már nem voltam a szocializmus ellensége, disszidens sem voltam, csak úgy lezseren idegenbe szakadtam. Később „amerikai magyarnak” hívtak. Sokan az „56-os magyar” titulust érdemelték ki, de hát én később jöttem el, nekem a mezei „amerikai magyar” dukált.

Most a polgári kormánytól új nevet kaptam, „diaszpóra” lett belőlem. Igen, a magyar diaszpóra tagja vagyok, ez az új besorolásom! Sokan furcsának találják ezt az újvilágban. Nemrég a montreali *Magyar Krónika* megkérdezte Répás Zsuzsanna nemzetpolitikáért felelős helyettes államtitkártól, hogy hogyan kell értelmezni a diaszpóra elnevezést. Répás a következőket mondta:

„A »diaszpóra« általánosan használt kifejezés a legtöbb nyelvben az anyaország határain kívül élő elvándorolt nemzettársakra. De nálunk, magyaroknál ennél bonyolultabb a helyzet. Mivel a magyarság világnemzet és nemzettársaink különféle élethelyzetekben élnek a világ különböző pontjain, megkülönböztetéseket kell alkalmazni!

A Kárpát-medencében élő magyarok egyes helyeken – például Erdélyben a székelyek – tömbökben élnek, ahol a lakosság túlnyomó része magyar. Ugyanakkor van, ahol kisebbséget alkotnak, őket nevezzük szórványnak. A Kárpát-medencén kívül őket hívjuk diaszpórának, ami az angol, francia kifejezések fordítása. A diaszpórát úgy értelmezzük, hogy ők két helyre is kötődnek: ahhoz az országhoz, ahol letelepedtek, és mindennapi életüket folytatják, ugyanakkor kötődnek az anyaországhoz, amelynek a kultúráját továbbviszik. Az egyik fontos küldetése a diaszpórának, hogy a magyar kultúrát bemutassa annak az országnak, ahol letelepedett, valamint továbbadja az őt követő generációknak, és így terjessze a magyarság hírnevét a nagyvilágban. Ezt a kettős kötődést nevezzük mi igazán a diaszpórának.”

Nem értem én ezt a magyarázatot. Hogyan lehet a „kettős kötődést” diaszpórának nevezni? Mit jelent az, hogy világnemzet? És ki döntötte el, hogy az én küldetésem Amerikában az, hogy a magyar kultúrát és a „magyarság hírnevét” terjesszem?

Az Egyesült Államokban másfél millió magyar származású amerikait tart számon az Orbán-kormány, de azok 90 százaléka az USA-ban született. Hogyan vihetik ők tovább a magyar kultúrát, amikor azt sem tudják, hogy mi fán terem az? És hogyan kötődnek a magyar „anyaországhoz”, amikor Amerikában születtek? Még szerencse, hogy nem olvasnak magyarul sem, így nem ámulhatnak el Répás okfejtésén. Aztán ha egy Vajdaságból elszármazott honfitársunk Amerikába kerül, akkor őt a szórványból a diaszpórába minősítik át a nemzetpolitika budapesti bürokratái?

Legyintek, nem érdemes ezen morfondírozni. Néhány év múlva úgyis másképp fognak bennünket nevezni.

(Répás Zsuzsanna interjúja a kanadai Magyar Krónikában jelent meg. http://www.magyarkronika.com/kulturalis_hirek/2013/0607.html)